

Силабус курсу

Етика та естетика

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Освітньо-наукова програма 032 «Історія та археологія»

Дні занять:

Консультації:

Рік навчання: III, Семестр: VI

Кількість кредитів: 3 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

доктор філос. н., проф. Павлишин Людмила Григорівна

Контактна інформація

lyudpavl@gmail.com, +380973729576

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна “Етика і естетика” розкриває сутність етики, особливості її взаємозв’язку з мораллю та специфіку предмету естетики, сутність компонентів естетичної свідомості, основні поняття, категорії та історичні закономірності художнього розвитку. Дана дисципліна залучає студентів до надбань світової та вітчизняної етико-естетичної думки, прищеплює навички та вміння, необхідні для творчої самореалізації у громадському та культурному житті, сприяє самовдосконаленню та вихованню моральної свідомості. Курс “Етика і естетика” допомагає застосовувати набуті знання на практиці, послуговуючись у своєму повсякденному житті основними моральними цінностями та категоріями етики, знайомить з основними течіями та напрямками мистецтва, формує естетичний смак та розвиває уявлення про прекрасне.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Етика як філософська теорія моралі.	Мати ґрунтовні знання про становлення етики, етимологію понять «етика», «мораль», «моральність», про становлення етики: від міфу до логосу. Демонструвати у чому специфіка етики як філософської дисципліни. Аналізувати світоглядний характер етики, природу і специфіку моралі, пояснювати у чому полягає проблема	Тести, питання

		обґрунтування моралі.	
2 / 2	2. Моральні цінності духовного життя	Демонструвати власну точку зору на духовне життя суспільства і проблеми морального виховання. Мати знання щодо таких питань: сенс життя в історії етики (основні ідеї, концепції); проблема щастя, концепції щастя; проблема любові та дружби у поглядах відомих мислителів давнини і сучасності (канони дружби, основні історичні типи любові). Знати та аналізувати погляди основних представників даного періоду щодо цих проблем.	Тести, питання
2 / 2	3. Основні поняття моралі	Демонструвати знання про сутність добра і зла, їхню діалектичну єдність, основні концепції добра і зла, теорії добра. Аналізувати такі проблеми: проблема походження обов'язку, свободи і відповідальності, справедливості як необхідної умови морального життя суспільства, совісті і сорому як показників моральності людини, гідності людини як стимулу щодо її вдосконалення. Знати та аналізувати погляди основних представників даного періоду щодо цих проблем.	Питання, кейси
2 / 2	4. Актуальні проблеми прикладної етики	Демонструвати власний погляд на насилля як багатоаспектний феномен, на проблему його виправдання та обґрунтування, на смертну кару як один із видів насилля, евтаназію як основну проблему біоетики. Виявляти актуальні проблеми сучасності та пропонувати шляхи щодо їхнього подолання. Аналізувати причини тероризму впродовж історії людства.	Кейси
/ 2	5. Моральна культура спілкування	Пропонувати власний погляд на цінність людського спілкування, проблему відчуження людини, брак комунікації в епоху глобалізації та пропонувати шляхи виходу з цієї кризи. Мати знання про вербальні і невербальні засоби спілкування, про історію розвитку етикету, його особливості у тій чи іншій країні.	Тести, питання

		Демонструвати специфіку моральних якостей педагога, учня, студента.	
2 / 2	6. Естетична складова у системі європейського знання	Мати знання щодо сутності поняття “естетика”; предмету естетики; історії виникнення поняття “естетика” у давньогрецькій культурі та в країнах давнього Сходу. Виявляти причини виокремлення естетики у самостійну науку. Демонструвати знання щодо розвитку теорії естетики у творах німецьких філософів О.Баумгартена, І.Канта, Й.Фіхте, Ф.Шеллінга, Г.Гегеля.	Кейси
2 /	7. Система мистецтва та види мистецтв	Мати знання щодо видів мистецтва та здійснювати їхній аналіз. Демонструвати власний погляд на роль мистецтва у духовному становленні людини та її емоційно-почуттєвому ставленні до світу. Здійснювати аналіз сучасного стану мистецтва та його особливості. Демонструвати специфіку мистецтва ХХ ст. в контексті європейської естетики.	Тести, питання
/ 2	8. Естетична свідомість	Мати уявлення про специфіку та структуру естетичної свідомості. Ознайомитися зі способами та особливостями формування естетичної свідомості. Визначати роль естетичного смаку у формуванні цілісної особистості. Здійснювати порівняльний аналіз естетичного ідеалу та виявляти його специфіку крізь призму історії людства.	Кейси
2 / 2	9. Категорії естетики	Мати знання щодо сутності та специфіки естетичного; категорій естетики та їхніх особливостей. Аналізувати погляди видатних особистостей на проблему категорій естетики. Виявляти роль трагічного і комічного, прекрасного і потворного, піднесеного і низького у формуванні людини як творця етичних та естетичних цінностей.	Тести, питання

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОПГ	Програмні компетентності
----------------------	--------------------------

ІК	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії та археології або у процесі навчання, здійснювати аналіз історичних явищ і подій, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 7	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 9	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 12	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ФК 8	Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.
ПРН 12	Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій та спільнот

Літературні джерела

1. Иванов В.Г. История этики Древнего мира. Л.,1980.
2. Павлишин Л.Г. Етика: навч. посіб. Тернопіль, 2013.
3. Тофтул М.Г. Етика: навч. посіб. Київ, 2005.
4. Шрейдер Ю.А. Лекции по этике. М, 1994.
5. Етика: Навчальний посібник / Т.Г.Аболіна, В.В.Ефіменко, О.М.Лінчук та ін. К.,1992. .
6. Смерж Л.О. Естетика: Навч. пос.- Рек. Мін. освіти і науки України - Київ: Кондор, 2005.
7. Фрейре П. Педагогіка свободи: етика, свобода і громадянська мужність. К.: Академія, 2004.
8. Чмут Т., Чайка Г. Етика ділового спілкування. К.:Вікар, 2006
9. Тофтул М.Г. Етика: навч. посіб. Київ, 2005.
10. Етика: Навчальний посібник / Т.Г.Аболіна, В.В.Ефіменко, О.М.Лінчук та ін. – К.,2002.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять – усно	5
Модуль 1 (теми 1-5) – обговорення кейсів; тести; питання	40
Модуль 2 (теми 6-9) – тести; питання; обговорення кейсів	40
Ессе (теми 5; 9) – індивідуальна письмова робота	10
Екзамен (теми 1-9) – тести, питання, кейси	20

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом